

SVENSKA NEUROLOGFÖRENINGEN

Nummer 2 Oktober 2011 Årgång 16

Innehåll

	sida
Ordföranden har ordet	1
Ny ST-representant	2
Minnesord Olof Häggblom	3
Ny kassör	3
Specialistexamen	3
Reseberättelse från Queen Square	3
Referat från Almedalen	5
Redaktören har ordet	6

Ordföranden har ordet

Bästa neurologvänner!

Sedan senaste numret av vårt medlemsblad har ett vårmöte i Stockholm ägt rum. Mycket spännande programpunkter och intensiva dagar med ett stort antal deltagare. Jag vill å styrelsens vägnar rikta ett stort tack till den lokala organisationskommittén med verksamhetschef Lars-Olof Ronnevi i spetsen. Jag vill också tacka Åsa Vilhelmsson, Elisabeth Forsberg, Olafur Sveinsson och Mircea Oprica för deras engagemang i att skapa det givande programmet både för läkare, sköterskor och administrativa medarbetare. Vid Vårmetet i Stockholm utdelades också SNFs pris "Den gyllene reflexhammaren" till årets pristagare, Marco Brizzi, för hans aldrig sinande entusiasm att sätta akutneurologin i fokus och för inrättandet av det akutneurologiska nätverket. Vårmetesstafetten lämnades över till Lund och togs emot av Håkan Widner. Vi ser alla ser fram emot ett nytt givande möte i

maj 2012 förhoppningsvis med fortsatt blomning av magnoliorna vid universitets-trappan till beskådande.

Våra Vårmeten tenderar helt klart att vara det möte där de flesta av Sveriges neurologer träffas. Vårt andra stora årliga möte, Riksstämman, är inte alls lika välbesökt. Vi i styrelsen har resonerat mycket runt detta. Det förefaller som om våra Vårmeten är det möte där vår profession byter fackliga, vetenskapliga och kliniska erfarenheter med varandra förutom trevlig social samvaro. Riksstämman däremot riktar sig till andra specialister och till yngre kollegor inkl AT-kollegor. Riksstämmans neurologiprogram behöver vara bredare med mer allmänt neurologiskt budskap fokuserat mot målgrupperna yngre kollegor och utbildningar av allmänläkarkollegor/internmedicinkollegor. Detta kan kanske bli en framtida rekryteringsplattform för att öka tillströmningen till vår specialitet.

Under det gångna året har SNF styrelse i samarbete med styrelserna för 3 av våra sällskap, MS-sällskapet, Epilepsisällskapet och Swemodis, tillskrivit Socialstyrelsens generaldirektör Lars-Erik Holm angående behovet av att skapa nationella riktlinjer avseende dessa 3 specifika patientgrupper. Vi har bedömt att genom att utifrån patienternas behov visa att fler neurologtjänster behövs och att utbildningsintensiteten måste öka. Lars-Erik Holm har svarat mycket positivt, att en översyn pågår vad gäller nya objekt för arbetet med nationella riktlinjer och att SNFs och sällskapens skrivelse ska tas till vara i detta arbete. Skrivelsen har även skickats till Socialdepartementet för kännedom. Nya kontakter med politikerna planeras från styrelsens sida. Det är även

dags att för allmänheten påtala behov av fler neurologer inte minst på länsnivå och arbetet med att färdigställa en ny debattartikel pågår.

SNFs styrelse förnyades i samband med val vid Vårmötet. Alla tidigare medlemmar som nu lämnar styrelsearbetet, Eva Lindström, Margareta Hultgren, Anna-Karin Roos och Fredrik Lundin, ni ska alla ha stort tack för ert deltagande och allt arbete som ni lagt ner på att förbättra, utöka och synliggöra vår specialitet. Jag vill också passa på att hälsa alla i den nyvalda styrelsen välkommen till detta års styrelsearbete. Speciellt roligt med de helt nya medlemmarna, Joachim Burman (facklig sekreterare), Rune Johansson (kassör), Lars Stridh (länsneurologrepresentant) och Laleh Zarrinkobb (ST-representant). Styrelsen får härigenom en god geografisk bredd, vilket bådär gott för det fortsatta arbetet. Styrelsens första internat med workshop för kommande års arbete ägde rum den 29 + 30 september i Stockholm. Neurologin behåller sin position i specialistföreningarnas representantskap genom att Magnus Andersson blivit omvald till ordförande.

SNF deltog också i Almedalen genom att Martin Gunnarsson representerade SNF vid ett symposium med inriktningen att belysa undanträngningseffekter av vårdgarantin vad gäller långvarigt/kroniskt neurologiskt sjuka. Symposiet anordnades av Biogen Idec och bland inbjudna talarna fanns också Jan Lycke samt läkarförbundets ordförande, Marie Wedin. Rapport finns att läsa i slutet av detta medlemsblad. Jag vill också flagga för Neurologidagen den 26 okt 2011 med temat "Vem får tillgång till den nya neurologin?" med inbjudna politiker. Här finns möjlighet att delta i debatten och direkt påverka våra förtroendevalda och argumentera för våra neurologiskt sjuka patienter och speciellt de som lever med konsekvensen av en neurologisk sjukdom.

Ingela Nilsson Remahl

Ny ST-representant

Jag heter Laleh Zarrinkoob, ST-läkare på neurologkliniken, Umeå och är ny representant för ST-läkare i SNF.

Jag har läst till läkare i Budapest på Semmelweis Medical University och blev legitimerad 2008. Nu har jag kommit halvvägs i min ST-utbildning och under tiden intresserat mig för akutneurologi som är under ständig utveckling. Som akutneurolog får man samarbeta med andra kliniker eftersom akutneurologi sträcker sina grenar in i andra specialiteter. Jag tror att akutneurologi kommer inom kort att vara en subspecialisering som är en del av en stor multidisciplinär verksamhet.

Det är tydligt att behovet för neurologer är stort i Sverige, speciellt på mindre sjukhus, samtidigt som det är positivt att allt fler intresserar sig för specialisering inom området. När jag började på neurologen i Umeå så var vi tre ST-läkare på kliniken och nu har vi ytterligare fem ST-läkare/"gråblockare".

Min ambition som ST-representant i SNF är att skapa goda förutsättningar för ST-läkare och att vara med i utvecklingen av neurologi som en attraktiv specialisering under stor förändring.

Minnesord *Olof Häggblom*

Min relation till Olof Häggblom både som privat person och som kollega har varit mycket unik och jag har många gånger frågat mig hur en människa kan ha sådana egenskaper som han hade och att man dag efter dag trivdes mer och mer med honom. Olof var ödmjuk, lättsam, omtänksam, mycket trevlig, och hade mycket bred medicinsk och social kompetens. Han var mån om att alla på arbetsplatsen skulle trivas, vara samarbetsvilliga, flexibla och förespråkade öppna diskussioner inte minst vad gällde medicinska frågor. Han månade mycket om yngre doktorers utbildning. Han drog i princip alla intressanta neurologiska fall som han hade sett på sin mottagning eller avdelningen - och det gjorde han i alla år. Han var mycket mån om regelbundna kontakter med kollegorna inom regionen och i landet som helhet. Hade man ett komplicerat fall, då visste han vem man skulle vända sig till för att få bästa möjliga svar. Ordet "omöjligt" existerade i princip inte för honom, och han brukade säga att de flesta problem hade en lösning. Han var en mycket strukturerad person, hade långsiktiga planer och hade stor respekt för tiden. Han var mån om regelbundna kontakter med sina goda vänner, gamla kursare, familjer som han umgicks med - bland annat min familj. Han hade mycket lätt att komma nära inpå människor från andra kulturer och tyckte att det bara var roligt att lära känna nya människor med olika kulturell bakgrund och han kallade det för rikedom. Olof ingick under många år i Svenska Neurologföreningens kommitte för specialistexamen och var vårmötesgeneral för vårmötet i Västerås 2008. Det har varit den bästa gåvan som jag fått i mitt liv att få vara nära vän och kollega genom 24 år och de goda minnena av honom kommer för alltid att vara levande för mig under resten av mitt liv.

Tahir Osman

Ny kassör

Nyttillträdd kassör i SNF. Arbetar som neurolog och verksamhetschef i Karlstad. Från en verksamhet som neurologiskt profilerad internmedicinare övergick jag så småningom till regelrätt neurologi och har jobbat som överläkare vid Neurolog- och Rehabkliniken i Karlstad sedan drygt 10 år tillbaka. Sysslar som länsneurolog med hela den basala neurologin men har en viss inriktning mot - och intresse av MS. Har ingen forskningserfarenhet men ett intresse för utveckling/ utbildningsfrågor.

Rune Johansson

Specialistexamen

Vid den svenska specialistexamen i neurologi i Göteborg maj 2011 blev följande kollegor godkända (i alfabetisk ordning): Hasan Balcin, Irina Dragancea, Susanna Hallberg, Anneli Hegestam, Britta Hesslow, Pia Huoso, Ellen Iacobeus, Daniel Jons, Benno Mahler, Jan Mathé, Johan Møllergård, Faiez Al Nimer, Ordette Nonpumelelo, Martin Othozon, Anna-Karin Roos, Olafur Sveinsson, Elisabet Westerberg, Karin Wirdefeldt.

Vid den europeiska specialistexamen i neurologi i Lissabon 27 maj 2011 blev Hasan Balcin från Karolinska Huddinge godkänd.

Reseberättelse *- från Queen square*

"Obekvämt, onödigt - och framförallt oelegant". Dr Obrien's åsikt var klar om denne svenske ST-läkarens vana att hålla en hand på patientens huvud vid test av ögonmotorik. Detta var inte den enda anpassning av min statusteknik som gjordes på National hospital of Neurology and Neurosurgery på Queen square i London, där jag med stipendium från

Svenska neurologföreningen fick tillbringa ett halvår och läsa kursen Postgraduate diploma in clinical neurology. Vi var totalt tolv kursdeltagare från hela världen, vilka stundtals blandades upp med andra doktorer som gjorde kortare inlägg. Bakgrundskunskaperna varierade. Grundkravet för antagning är legitimation och ett halvårs erfarenhet av neurologi – flera av deltagarna i min kurs hade dock två till tre års erfarenhet av neurologi och några var färdiga neurologer.

Kursen varvar teori och praktik och kan närmast beskrivas som en lång SK-kurs. Under min kurs följde föreläsningarna i stort de områden som finns i den svenska målbeskrivningen för ST, men föreläsarnas intressen avgör om fokus för varje ämne läggs på forskning eller praktisk handläggning. Föreläsningarna varvades med patientdemonstrationer, statusträning, undervisningsronder och auskultation vid mottagningar. Kursen innehöll också två studiebesök – ett till Chalfont, ett center för epilepsiforskning och rehabilitering och ett till Stoke Mandeville, ett stort center för ryggmärgsskador. Examination skedde avsnittsvis genom uppsatsskrivning och praktiska eller skriftliga prov. Kursen avslutades därefter med tre övergripande prov, varav ett praktiskt med patienter.

Queen square måste beskrivas som ett himmelrike för en blivande neurolog. Devisen att "det vanliga är det vanliga" gäller sannerligen inte på detta tertiära remisscenter, utan CADASIL, Wilson och liknande är fullt rimliga differentialdiagnoser. Den höga frekvensen rariteter är förstas också en svaghet med kursen, men man är väl medveten om det på sjukhuset och undervisningen balanseras mot det vanliga genom auskultation på allmänneurologiska mottagningar. Favoritmomenten var för undertecknad gruppundervisningssessionerna, där vi tio personer under två timmar kunde diskutera med en världsauktoritet på ett visst ämne. Glädjande nog figurerade svenska sjukhus då och då på föreläsningarna - Lund var en knapp vinnare tack vare stamcells-

transplantationerna mot Parkinson, men även Uppsala nämndes angående Duodopa och singelfiber-EMG.

För anglofilen är omställningen till engelsk kultur i många fall en ren njutning. Att den demonstrerade patienten med misstänkt demens slutat träffa vänner väcker ingen vidare uppmärksamhet hos ett brittiskt auditorium, men att den tidigare välskötta trädgården nu är i oordning tas som ett säkert tecken på kognitivt förfall. Bland polyneuropatifrågorna ingår om patienten måhända brukar bränna sig på värme-flaskorna i sängen.

Allt man lär sig går naturligtvis inte att överföra till svensk praktik, utan får tas som mer turistiska observationer. Sjukvårdshierarkin är strikt. Anamnes tas inte sällan på tid och det betonas att det är viktigt att anpassa patientens berättelse till vad doktorn vill veta. En lärare erkände att han hört talas om öppna frågor och han ansåg att man förvisso kunde man ge en apa en skrivmaskin och hoppas på ett verk av Shakespeare – men det syntes honom inte särskilt sannolikt. Ofta betonas också hur man ska uppträda för att få många poäng i olika former av examinationer, vilket ter sig något artificiellt för en svensk betraktare.

På det hela taget var kursen en fantastisk upplevelse som varmt rekommenderas. Jag vill här också passa på att tacka så väldigt mycket för stipendiet från SNF. Nivåmässigt tror jag att kursen lämpar sig mest för kollegor som likt jag själv nyligen nått upp till kvalifikationsgränsen, d.v.s. i inledningen av ST. För seniora ST-läkare är nog många delar av undervisningen för basal. Finansieringen av kursen blir förmodligen mer komplicerad när England nu höjer sina universitetsavgifter markant, men intresserade kollegor är varmt välkomna att ta kontakt med mig för tips.

Johan Zelano, Umeå

Almedalsveckan 2011 – neurologisk debattiver i en kokande kittel

Trots förvarningar om en politikens Kiviks marknad så slog det mig med häpnad. En sprudlande kompott av åsikter om allt mellan himmel och jord. Ett myllrande liv av politiker och beslutsfattare, debattörer och proffstyckare, myndighetsutövare och näringspampar. Och därtill horder av journalister och folk som nog mest var där för att betrakta spektaklet. Aktiviteterna var av det blandade slaget. Patrik Sjöberg hoppade friskt mellan debattstolar och var plötsligt någon vars åsikt man efterfrågade närmast oavsett ämne. Christer Fuglesang förde kampanj mot naturläkemedel genom att ta en överdos av homeopatisk sömnmedicin. Den här typen av sensationsväckande inslag gör sig förstås bra medialt men icke att förglömma är Almedalsveckans grundpelare alla seminarier. Merparten med högst seriöst innehåll och antalet har under de senaste åren vuxit explosionsartat. I år fanns hela 1476 evenemang att ta del av! Konsekvensen är en intensiv aktivitet från tidig morgon till sen kväll...senare oftast övergående i olika former av rosémingel. Man kan förstås fundera över myntets fram och baksida. Är detta demokratins vagga eller i själva verket en betald semester för beslutsfattare? Min bild var hur som helst en öppen scen med utymme för direkt konversation med samhällets politiker och makthavare. Är det trots allt inte något att värna om? Hur är då möjligheten att nå fram med budskapen bland alla dessa 1476 evenemang? Medialt sett kanske begränsad? Å andra sidan bidrar nog deltagandet i hög grad till en plattform för kontakter och nätverk som jag lobbyistiskt

inte tror ska underskattas. Diskussionerna bidrar också till att skapa ringar på vattnet vilket kunnat bevitnas både på plats och efteråt. Ur SNF-perspektiv är det långsiktiga arbetet trots allt viktigast och där bör nog varje tillfälle tas som syftar till att diskutera och debattera neurosjukvårdens problematik.

Sjukvårdsfrågor stod i fokus i ett avsevärt antal seminarier. Flera av dessa berörde olika aspekter av vårdgarantin och dess konsekvenser. Inom ramen för detta tema var SNF inbjudna till en paneldebatt vid ett seminarium med budskapet ”Bortglömda, bortträngda, bortprioriterade”. Jan Lycke och Håkan Widner inledde med en ingress i syfte att beskriva neurosjukvårdens förutsättningar och nuvarande ställning. Anders Blanck (vd Lif) presenterade en rapport från Gullers grupp/BiogenIdec om neurologtäthet i landet och Socialstyrelsens påbörjade arbete om kartläggning av undanträngningseffekter. Därpå följde paneldebatten i vilken SNF representerades av undertecknad och i övrigt deltog Marie Wedin (Läkarförbundet), Helen Hellmark Knutsson (oppositionslandstingsråd Stockholm), Anders Andersson (riksdagsledamot KD, medlem i socialutskottet), Roger Molin (SKL) och Anders Blanck (vd Lif). Strategin från SNFs sida var att påtala behovet av nationella riktlinjer för att kunna säkerställa en god och jämlik vård geografiskt sett men också för att adekvat kunna bedöma undanträngningseffekter. Det redogjordes för en verksamhet som i praktiken pga ekonomiska incitament och på icke medicinska grunder prioriterar nybesök före återbesök. SKL menade att detta inte är ett sanktionerat och korrekt sätt att agera. Man poängterade istället att vårdgarantin ska kunna upprätthållas utan att göra avkall på medicinskt sett prioriterade åtgärder. Erfarenheterna visar istället att vi på olika

sätt försöker anpassa oss till verkligheten. Patienter remitteras ut i primärvård, remisser avfärdas, återbesök omprioriteras eller sköts telefonledes osv. Marie Wedin underströk också behovet av en ny vårdgaranti som tar hänsyn till hela vårdförlopp och inte begränsar sig till nybesök, således i linje med SNFs hållning. Varför är då neurologin särskilt sårbar för åtgärder såsom inrättandet av nuvarande vårdgaranti? Skälen är flera. Det neurologiska sjukdomspanoramats innefattar många kroniska svåra sjukdomstillstånd, den medicinska utvecklingen har under de senaste åren varit remarkabel och vi är i ett europeiskt perspektiv mycket få neurologer per antal invånare. Detta budskap underströks uttryckligen och till slut även av riksdagsledamot Anders Andersson. Frågan om hur pass betydande undanträngningseffekter som egentligen föreligger blev emellertid hängande i luften. Avslutningsvis dryftades därför åter behovet av nationella riktlinjer och undertecknad tordes utlova ett stort engagemang från professionens sida för att vara behjälpliga i detta arbete. Och förhoppningsvis kan debatten med våra politiker och diskussionen med Socialstyrelsen fortsätta i denna riktning under året...

Martin Gunnarsson, vice ordf

Redaktören har ordet

Om du vill vara säker på att få medlemsbladet måste du själv ansvara för att mailadressen alltid är uppdaterad dvs att ändringar vid flyttningar osv skickas till:

asa.vilhelmsson@karolinska.se

Medlemmar av Neurologföreningen har full tillgång till European Journal of Neurology via hemsidan.

Protokoll fört vid Svenska neurologföreningens styrelsemöten finns på hemsidan.

Styrelsens adresser finns på hemsidan och uppdateras snarast efter Årsmötet.

Förslag eller material till medlemsbladet kan skickas **oformaterade** till medlemsbladets redaktör:

Svend Marup Jensen, Helsingborgs Lasarett, 251 87 Helsingborg,
tel: 042-406 10 00 eller e-mail:

Svend.MarupJensen@skane.se

Nästa nummer planeras att utkomma april 2012. Sista materialdag en månad före!